

Eerste hulp bij brandwonden

Een brandwonde is een beschadiging van de huid en eventueel van de onderliggende weefsels door blootstelling aan een vlam, hete vloeistof of voorwerp, elektrische stroom of chemische stoffen. Voorbeelden van corrosieve of bijtende stoffen die aanleiding kunnen geven zijn ontstoppers, ontkalkers, zoutzuur, javel, ammoniak.

Waarschuwingssymbool voor een corrosieve stof

1/ Eerst water, de rest komt later!

- i** Koel de brandwonde zo snel mogelijk af met koel of lauw leidingwater, dat stopt het verbrandingsproces. Afkoeling verwijdert de warmte, isoleert de wonde van de omgevingslucht, verlicht de pijn, reinigt de brandwonde en beperkt de uitbreiding van het verbrande oppervlakte en de diepte.

Afkoeling van de brandwonde ...

- ✓ Zo snel mogelijk.
- ✓ Met lauw stromend water, bij voorkeur onder een kraan, douche of tuinslang.
- ✓ Richt de waterstraal net boven de wonde, niet rechtstreeks op de brandwonde.
- ✓ Gedurende minstens 20 minuten.
- ✓ Verwijder de kleding rond de brandwonde op voorwaarde dat ze niet aan de huid kleven.
- ✗ Gebruik geen ijs om een brandwonde te koelen!

2/ Schat de ernst van de brandwonde in om de wonde goed te verzorgen

Bij oppervlakkige en weinig omvangrijke brandwonden

- ✓ Breng een vochtinbrengend product of brandwondenzalf aan en dek de wonde af ter bescherming met een niet-klevend steriel verband of met een verband dat speciaal ontwikkeld is voor brandwonden.
- ✗ Prik de blaren niet open.

i Vraag raad aan je apotheker om je EHBO-kit samen te stellen

Bij ernstige of uitgebreide brandwonden

- ✓ Bel het nummer 112 voor eerste hulp en transport naar het ziekenhuis.
- ✓ Zet het slachtoffer zo comfortabel mogelijk.
- ✓ Dek de brandwonde af met een verband of een natte, propere handdoek.
- ✗ Geef het slachtoffer niets te drinken of te eten in afwachting van de hulpdiensten en zorg ervoor dat hij/zij geen kou vat.
- ✗ Breng geen zalf of ontsmettingsmiddel aan op de brandwonde.
- ✗ Geef geen pijnstiller.

Brandwonden veroorzaakt door chemische producten

- ✓ Spoel de huid gedurende 30 à 60 minuten met water.
- ✓ Bel het antigifcentrum op het nummer **070 245 245** voor aangepast advies.

i Raadpleeg je arts of apotheker als je twijfelt over de ernst van de brandwonde.

Ernst van brandwonden

Afhankelijk van de diepte van de brandwonde spreken we van een 1ste, 2de of 3de graad brandwonde, of eenvoudiger van een oppervlakkige of diepe brandwonde.

De diepte van de brandwonde bepaalt de ernst van de brandwonde en is onder andere afhankelijk van de temperatuur waaraan de weefsels werden blootgesteld en de contacttijd. Afhankelijk van de ernst ziet een brandwonde er anders uit en is ze minder of meer pijnlijk:

- **Oppervlakkige brandwonden:** De huid is rood en pijnlijk. Bij afwezigheid van wonden of blaren, is het een 1ste graad brandwonde. Een typische voorbeeld is een zonnebrand. Als er naast een lichte zwelling ook wonden of blaren aanwezig zijn, is het een oppervlakkige 2de graad brandwonde.
- **Diepe brandwonden:** Bij diepe 2de graad brandwonden is de huid wit met gesprongen blaren. De huid bij 3de graad brandwonden is wit of zwart en perkamentachtig. De zenuwen zijn aangetast en de verbranding is daarom niet erg pijnlijk.

i Rond een derdegraadsbrandwonde bevinden zich bijna altijd eerste- en tweedegraadsbrandwonden die wel pijnlijk zijn.

Naast de diepte van de brandwonde bepalen ook andere factoren de ernst van de brandwonde, zoals de grootte van de verbrande zone en de plaats. De gevolgen van brandwonden kunnen ook ernstiger zijn bij kinderen, oudere personen of personen met een chronische aandoening zoals diabetes, hart- of longaandoeningen, nierziekten of ziekten die het afweersysteem onderdrukken.

Deze verschillende factoren bepalen of je de brandwonde zelf kan behandelen, of dat je een arts moet raadplegen of dat de brandwonden moeten behandeld worden op een spoeddienst of een brandwondencentrum.

Bel de hulpdiensten, 112 of een brandwondencentrum bij:

- Diepe brandwonden ongeacht hun grootte, ook als de brandwonde er weinig ernstig uitziet.
- Omvangrijke oppervlakkige brandwonden, bv. over een volledig arm of been.
- Oppervlakkige brandwonden op het gezicht, handen, voeten, grote gewrichten (oksel, knieholte), geslachtsorganen, rond de anus of rond een arm of been.
- Brandwonden veroorzaakt door chemicaliën.
- Oppervlakkige brandwonden groter dan het oppervlak van de hand van het slachtoffer, bij een oudere persoon, een jong kind of een persoon met een chronische ziekte.

Oppervlakkige brandwonden kunnen verzorgd worden buiten het ziekenhuis. Vraag raad aan je apotheker.

Raadpleeg een arts als de brandwonde groter is dan de helft van de hand van het slachtoffer, of een muntstuk van 2€ bij een jong kind of oudere persoon.

i Raadpleeg je arts of apotheker als je twijfelt over de ernst van de brandwonde.

